

Kod Q

Przygotowanie:

Klub Krótkofalowców PZK LAB-EL HF5L
<https://hf5l.pl/>

Wirtualny Oddział Terenowy PZK (OT-73)
<https://ot73.pzk.org.pl/>

Autorzy:

Tomasz Barbachowski SP5UAF

Ostatnia aktualizacja:

2021-01-17

Komunikacja radioamatorska wykorzystuje dużą liczbę skrótów i kodów. Historycznie wywodzi się to z czasów, kiedy jedynym rodzajem komunikacji była telegrafia. W informacjach nadawanych alfabetem Morse'a pojawiły się skróty, które pozwalały za pomocą kilku liter nadać informację, która w przeciwnym wypadku wymagałaby nadania całego zdania. Posłużmy się wykorzystywanym powszechnie kodem **QTH**, oznaczającym miejsce nadawania czy też lokalizację stacji. Nadanie informacji **QTH?** oznacza to samo, co pytanie **Skąd nadajesz?** Kody wykorzystywane początkowo na telegrafii z czasem zostały przejęte także do łączności fonicznych i to praktycznie niezależnie od kraju i języka. W naszym ojczystym języku często możemy usłyszeć: **Podaj mi jeszcze raz twoje QTH** itp.

W krótkofalarstwie wykorzystywany jest **Kod Q**. Są to komunikaty składające się z trzech liter, a swoją nazwę kod bierze od tego, że wszystkie komunikaty rozpoczynają się od litery **Q**. Historia **kodu Q** sięga 1909 roku, kiedy rząd brytyjski opracował system skrótów przeznaczonych do komunikacji pomiędzy statkami a stacjami nadbrzeżnymi. System powszechnie się przyjął i zaczął być wykorzystywany także w innych krajach. W efekcie w 1912 roku podczas Trzeciej Międzynarodowej Konwencji Radiotelegraficznej w Londynie przyjęto do międzynarodowego wykorzystania w radiokomunikacji zestaw czterdziestu pięciu kodów Q. W kolejnych dziesięcioleciach kod Q ewoluował i został powszechnie przyjęty przez wiele różnych służb:

- od QAA do QNZ - kody przypisane dla Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO),
- od QNA do QNZ - kody stosowane przez ARRL do pracy w dedykowanych sieciach łączności; niektóre mogą mieć inne znaczenie niż np. w ICAO. Jednak ze względu na specyfikę wykorzystania, nie jest możliwe "spotkanie się" różnych służb i potencjalne nieporozumienia,
- od QOA do QOZ - kody wykorzystywane przez Służby Morskie (Martime Mobile Service),
- od QRA do QUZ - kody przyjęte przez Sektor Radiokomunikacyjny ITU; duża grupa tych kodów jest wykorzystywana właśnie w radioamatorstwie.

Lista zamieszczona na kolejnych stronach to wykaz najczęściej używanych, najważniejszych dla radioamatora kodów Q. Bardziej szczegółowe zestawienia można z łatwością znaleźć w zasobach Internetu. Obok kodu Q funkcjonuje jeszcze tzw. **slang radioamatorski** - czyli specyficzne wyrażenia wykorzystywane w społeczności krótkofalowców. Slang stanowi temat oddzielnej publikacji z cyklu "Elementarz krótkofalowca". Tymczasem zapoznajmy się z podstawami kodu Q.

©Klub Krótkofalowców PZK LAB-EL HF5L
Warszawa 2021

Opracowanie niniejsze może być rozpowszechniane i kopiowane na zasadach niekomercyjnych w dowolnej postaci (elektronicznej, drukowanej itp.) i na dowolnych nośnikach lub w sieciach komputerowych pod warunkiem nie dokonywania w nim żadnych zmian i nie usuwania nazwiska autorów.

Na tych samych warunkach dozwolone jest tłumaczenie na języki obce i rozpowszechnianie tych tłumaczeń. Na rozpowszechnianie na innych zasadach konieczne jest uzyskanie pisemnej zgody autorów.

QLH - Nadawaj teraz lewą nogą

Ten kod wykorzystujemy, aby w żartobliwy sposób określić operatora, który słabo sobie radzi z telegrafią. Warto wiedzieć, że podczas wielu krótkofalarskich spotkań (zjazdów, targów itp.) organizowane są zawody QLF Contest. Podczas takich zawodów rzeczywiście nadaje się za pomocą specjalnego, dużego manipulatora i z wykorzystaniem lewej nogi. QLF Contest to zawsze doskonała zabawa. Warto obejrzeć, jak może to wyglądać: <https://www.youtube.com/watch?v=xaftjYhKqBk> (zawody QLF podczas spotkania World Wide Young Contesters w 2006 roku).

QRA - Nazwa mojej stacji...

Ten termin często jest także wykorzystywany w łącznościach fonicznych jako określenie rodziny i domowników. Często można usłyszeć pozdrowienia typu: **Pozdrowienia dla całego twojego QRA domowego**.

QRB - Odległość między stacjami

Termin powszechnie wykorzystywany szczególnie podczas łączności na wyższych częstotliwościach, gdzie sukces mierzony jest odległością, na jaką udało się nawiązać łączność. W zawodach UHF/VHF stacje zwykle w raportach podają oznaczenia kwadratów lokatora. Dzięki temu dla każdej łączności można obliczyć odległość pomiędzy stacjami czyli QRB. Wynikiem końcowym jest zwykle suma QRB z wszystkich łączności.

QRG - Twoja/moja częstotliwość to...

Kod QRG często jest wykorzystywany na kartach QSL. W tabelarycznym wykazie potwierdzanych łączności dla oznaczenia kolumny z częstotliwością zwykle wykorzystuje się skrót MHz lub QRG.

QRL - Jestem zajęty/Częstotliwość jest zajęta

Termin powszechnie wykorzystywany na telegrafii. Jeśli znaleźliśmy potencjalnie czystą częstotliwość i chcemy zapytać, czy na pewno nikt na niej nie pracuje, nadamy komunikat: **QRL?**
Z kolei jeśli ktoś zaczyna nadawać na naszej częstotliwości, wtedy zwykle szybko w przerwie jego transmisji nadajemy: **QRL QRL**, aby zwrócić uwagę, że częstotliwość jest zajęta.
Ten kod jest także wykorzystywany w łącznościach fonicznych dla określenia pracy zawodowej. Często można usłyszeć zdanie typu: **Nie mogłem wystartować w tych zawodach, bo w sobotę byłem w QRL'u**. To oznacza, że operator był w pracy.

QRM - Mam/Masz zakłócenia od innych stacji

Termin wykorzystywany zarówno w łącznościach CW, jak też i w fonicznych. Oznacza zakłócenia, których źródłem jest praca innych stacji. Jeśli podczas łączności telegraficznej chcemy poinformować korespondenta, że mamy takie zakłócenia, wtedy nadamy komunikat typu: **SRI QRM, PSE RPT**. Co oznacza: **Przepraszam, mam zakłócenia od innych stacji, powtórz proszę**. Kod QRM jest także często wykorzystywany podczas łączności fonicznych. Często można np. usłyszeć: **Niestety, silne QRM'y przykryły twój sygnał** itp.

QRN - Mam zakłócenia atmosferyczne

Kod podobny do QRM, ale oznaczający zakłócenia, których źródłem są zjawiska zachodzące w atmosferze (zakłócenia atmosferyczne). Jest z powodzeniem wykorzystywany zarówno podczas łączności CW, jak i SSB. QRN'y pojawiają się np. w sytuacji, kiedy do naszej stacji zbliża się burza.

QRO - Zwiększ moc nadajnika

Kod QRO w powszechnym znaczeniu oznacza dużą moc wyjściową nadajnika. Nawet na fonii można usłyszeć, kiedy ktoś mówi: **Pracowałem QRO**.

QRP - Zmniejsz moc nadajnika

QRP w powszechnym znaczeniu oznacza małą moc wyjściową. W wielu zawodach jako moc QRP uważa się moc nie przekraczającą 5W mocy wyjściowej. Takie też jest generalne postrzeganie mocy QRP.

QRQ - Nadawaj szybciej

Podczas łączności telegraficznej czasem można usłyszeć prośbę: **PSE QRQ**. To oznacza: **Proszę, nadawaj szybciej**. Szybciej czyli zwiększając ilość znaków na minutę. W powszechnym użyciu jest także termin **łączności QRQ**. Oznacza łączności telegraficzne przeprowadzane przy wykorzystaniu bardzo szybkiego tempa (duża ilość znaków na minutę). W serwisie YouTube można znaleźć wiele przykładów łączności QRQ - oto jeden z nich: <https://www.youtube.com/watch?v=MSenjbtxu-4>.

QRS - Nadawaj wolniej

To przeciwieństwo kodu QRQ. Jeśli podczas łączności CW usłyszymy komunikat **PSE QRS**, to będzie oznaczać, że nasz korespondent nie jest w stanie odbierać i prosi o zmniejszenie tempa nadawania.
W słowniku funkcjonuje także kod **QRSS**, który oznacza bardzo wolną telegrafię. Jest wykorzystywana w pewnych specyficznych sytuacjach. Można (i warto) o tym poczytać na stronie internetowej niemieckiego krótkofalowca DK8KW: <http://www.qru.de/slow-cw.htm>.

QRT - Zakończ nadawanie albo Kończę nadawanie

Kod używany na CW i na fonii. Oznacza definitywny koniec nadawania i wyłączenie stacji. Na fonii czasem można usłyszeć stwierdzenie: **Stacja SP5XYZ kończy nadawanie i ogłasza QRT**. Jest to komunikat jednoznacznie mówiący, że stacja operator zamierza zakończyć pracę na pasmach. Podobnie na CW: **SP5XYZ de SP9YXZ 73 ES NW QRT** - w tym wypadku stacja SP5XYZ nadaje do SP9YXZ pozdrowienia i ogłasza koniec nadawania.

QRU - Nie mam więcej informacji (Nic dla ciebie nie mam)

Kod wykorzystywany podczas łączności telegraficznych, zwykle poprzedzający ostatnią transmisję i pożegnanie. Pod koniec łączności zwykle nadaje się: **NW QRU so TNX FER QSO** itd. To oznacza: **To już wszystkie informacje z mojej strony, dziękuję za łączność** itd.

QRV - Jestem gotów do nadawania/Czy jesteś gotów do nadawania?

Kod używany na CW i na fonii. Oznacza gotowość do nadawania komunikatu/informacji. W potocznym wykorzystaniu w łącznościach fonicznych oznacza także, że jakaś stacja była aktywna na którymś paśmie czy emisji. Można np. usłyszeć pytanie: **Czy jesteś QRV na 6 metrach?** albo stwierdzenie: **W zawodach byłem QRV tylko na telegrafii** itp.

QRX - Poczekaj

Kod wykorzystywany głównie na CW, ale czasem spotykany także w łącznościach fonicznych. Oznacza prośbę o chwilę oczekiwania, zanim stacja zacznie ponownie nadawać. Często można spotkać się z wykorzystaniem tego kodu podczas pracy dużych wypraw DX. Jeśli np. Na stacji DX następuje zmiana operatora albo jakaś zmiana techniczna, często można usłyszeć komunikat typu: **PSE QRX** albo **PSE QRX 5MIN**. To oczywiście prośba o oczekiwanie albo - w drugim wypadku - o oczekiwanie około 5 minut.

QRZ - Kto mnie woła?

Termin obecnie wykorzystywany głównie w formie pytającej, choć w pierwotnym znaczeniu był także stosowany w formie twierdzącej, aby poinformować kogoś, że jest wołany przez inną stację. Zdarza się, że kod QRZ jest stosowany jako zamiennik **CQ** (wywołanie ogólne) - to jest błędne użycie. **QRZ** używamy, kiedy słyszymy, że ktoś nas woła, ale nie byliśmy w stanie odebrać znaku korespondenta. Jest to więc niejako prośba o ponowne zawołanie naszej stacji.

Termin **QRZ** jest często wykorzystywany jako tytuł czasopism i został także wykorzystany jako nazwa i część adresu URL jednego z najpopularniejszych internetowych serwisów krótkofalarskich: QRZ.COM.

QSB - Sygnał zanika/Zaniki sygnału

Tego kodu używamy na CW i na fonii. Najczęściej informujemy w ten sposób korespondenta, że podczas jego transmisji nastąpiły zaniki sygnału. Można np. Usłyszeć na telegrafii: **SRI, QSB PSE NAME AGN**. To oznacza: **Przepraszam, nastąpiły zaniki sygnału, podaj ponownie imię**. Z kolei na SSB często spotykamy się ze stwierdzeniem typu: **Było dość silne QSB, powtórz swoje imię**.

QSL - Potwierdzam/Czy potwierdzasz?

Termin oznaczający potwierdzenie odbioru informacji lub prośbę o potwierdzenie odbioru przez korespondenta.

Wykorzystywany jest na CW i na fonii. Często jest używany zamiennie z **R** (Roger).

Kod **QSL** jest doskonale znany dzięki karcie QSL - czyli karcie potwierdzającej łączność.

Podczas łączności CW czasem można spotkać kod **QSL**, wykorzystywany jako prośba o obustronną wymianę kart QSL przez biuro, np. **PSE QSL** - co oznacza: **Prześlij proszę swoją kartę QSL, ja obiecuję przesłać moją**.

QSO - Łączność

Termin **QSO** oznacza po prostu **łączność**. Na CW możemy usłyszeć: **TNX FER QSO**. Z kolei na fonii powszechne jest stwierdzenie typu: **Dziękuję za QSO**.

QSP - Przekażcie komunikat do...

Kod obecnie dość sporadycznie używany podczas łączności CW, ale warto go znać. Kod **QSP** wykorzystują niektóre organizacje krótkofalarskie jako tytuł periodyków. Na przykład Austriacki Związek Krótkofalowców (OEVSFV) wydaje miesięcznik o takim tytule (patrz: <https://www.oevsv.at/downloads/>). Kod **QSP** na tytuł swojego miesięcznika wybrał także amerykański regionalny klub Central Kansas Amateur Radio Club (<http://www.w0cy.org/>).

QST - Komunikat dla wszystkich

Kod obecnie sporadycznie używany podczas łączności CW, ale jest doskonale znany jako tytuł miesięcznika wydawanego przez Amerykański Związek Krótkofalowców (ARRL). Miesięcznik **QST** to jedno z najbardziej znanych na świecie wydawnictw krótkofalarskich, choć zasadniczo jest dostępny tylko w prenumeracie dla członków ARRL.

QSX - Słuchaj/Słucham na częstotliwości...

Kod często wykorzystywany na telegrafii, aby poinformować słuchających, że stacja pracuje z tzw. *splitem*. Tego rodzaju pracę często wykorzystują DXpedycje. Stacja DX zwykle słucha nieco wyżej niż nadaje (po to, aby sygnał stacji DX nie był zakłócany przez wołających). Często zdarza się, że stacja DX nadaje np. na częstotliwości 14020 kHz, a słucha na 14025 kHz. Aby poinformować korespondentów, że praca odbywa się właśnie w taki sposób, po nadaniu **CQ** stacja DX zwykle nadaje komunikat: **LSN UP** albo **QSX UP**. Obydwa komunikaty mają identyczne znaczenie: **słucham wyżej**.

QSY - Przejdź na częstotliwość...

Kod bardzo często wykorzystywany, przede wszystkim na CW, ale czasem także na fonii. Komunikat typu **PSE QSY 14033** oznacza **Proszę, przejdź na częstotliwość 14033 kHz**.

QTC - Wiadomość/Mam wiadomość

To kolejny powszechnie wykorzystywany kod, chętnie używany także jako tytuł krótkofalarskich wydawnictw.

QTH - Położenie geograficzne/Miejsce nadawania

Kod wykorzystywany na CW i na fonii. Podczas rozmów fonicznych można usłyszeć np.: **Moje QTH to Warszawa**.

Z kolei na CW będzie to komunikat: **QTH WARSZAWA**. Z kolei nadany na telegrafii tekst **QTH?** oznacza pytanie: **Jakie jest twoje miejsce nadawania?**

Wraz z kodem Q w krótkofalowcy używają wspomnianego na wstępie slangu radioamatorskiego. Są to pewne skróty i akronimy pochodzące przede wszystkim z języka angielskiego oraz pewne określenia, które w środowisku krótkofalowców mają specyficzne znaczenie. Slang radioamatorski to temat odrębnego rozdziału naszego "ABC".